

Bilag til ansøgning om tilskud til Større projektilskud til fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker

1. Ansøger

Kira Stine Hansen, Det Kongelige Bibliotek, Københavns Universitetsbibliotek

M: ksha@kb.dk

T: 91324666

Medansøgere: AUB, AUL, CBS, DTU, DTUB, RUB, SDUB

2. Projekttitle

Open Access Monitor DK (OAM-DK):

Indsamling, dokumentation og administration af publiceringsudgifter til Open Access

3. Hvilket indsatsområde hører projektet under?

1. ADGANG TIL DIGITAL VIDENSKABELIG VIDEN

3. VIDENSPREDNING, FORSKNINGSANALYSE OG BIBLIOMETRI

4. KONSOLIDERING

4. Overordnet beskrivelse af projektet med de vigtigste elementer og tilknytning til det valgte indsatsområde

I Danmark har vi en grøn Open Access strategi, der betyder, at OA publicering i princippet skal foregå omkostningsneutralt og at universiteternes videnskabelige publikationer bør parallelpublisheres i et institutionelt arkiv. På trods af, at strategien er grøn, er det dog et faktum, at der på de danske universiteter både bliver brugt ressourcer på og bliver publiceret en voksende del af OA publikationer med en APC betaling, både i rent gyldne OA tidsskrifter, men også i traditionelle betalings-tidsskrifter, hvor der er tale om hybrid OA publicering. Især den hybride model er dyr for universiteterne, da de i princippet både betaler

for læseadgang og retten til at publicere. Forlagene er traditionelt meget tilbageholdende med at udlevere oplysninger og statistikker på omfanget af OA publicering. På universitetsbibliotekerne er man i større eller mindre grad begyndt at monitorere omfanget af gylden og hybrid OA, men det viser sig vanskeligt at skaffe alle data.

Udfordringen er således, at der pt. ikke findes et samlet overblik over universiteternes samlede publiceringsøkonomi, forstået som udgifter til både licenser samt hybrid og gyldne APC-betalinger, da der ikke findes en central håndtering og monitorering af publiceringsgebyrer sted på eller for de danske universiteter.

Derudover er det u hensigtsmæssigt, at universiteterne hver især går til denne opgave på forskelligartet vis, hvorfor det overordnede formål med projektet vil tilstræbe at etablere ensartede, nationale workflows for administration og standarder for indsamling og dokumentation af data om muligt. På denne måde sikres i udgangspunktet sammenlignelige, valide data på henholdsvis omfanget af gylden og hybrid OA og udgifterne forbundet hermed samt udvikling over tid.

Projektet har foruden opstarts -og afslutningsfasen identificeret 2 parallelle faser, som der kontinuerligt arbejdes med på tværs af deltagende institutioner i projektperioden:

Fase A: Monitorering af national OA publiceringsøkonomi -og økonomi

Fase A struktureres omkring 7 arbejdsspør i tilstræbt rækkefølge med identifikation og løbende dokumentation af de bedst egnede arbejdsmetoder:

1. Kortlægning af lign. projekter, metoder, institutionelle aftaler, business modeller og funding flows.
2. Dataindsamling: kilder, udtræk og konsolidering af indsamlingsmetode
 - 1) overblik over gyldne, hybride og grønne OA publikationer.
 - 2) beregning af afledte publiceringsudgifter (apc) på udgivelsesår (2016+2017).
 - 3) udvikling og beskrivelse af indsamlingsmetodik.
3. Etablering af workflow (best practice) på tværs af projektets deltagende institutioner.
4. Beregning på omfang af gylden, hybrid og grøn OA samt afledte udgifter hertil.
5. Implementering af databeregninger i infrastruktur samt udstilling/visualisering i OA indikator.
6. Hackathon/datasprint på datasæt - m. involvering af eksterne partnere: fx. OKNF-DK.

Fase B: Identifikation og udvikling af best practice for APC-administration

Fasen struktureres omkring 3 arbejdsspør lig fremgangsmåden i FASE A:

1. Nuværende lokal praksis på universiteterne.
2. Undersøgelse af central apc-administration, invoice systemer m.m.
3. Udvikle anbefaling til national best practice på baggrund af institutionernes behov.

Projektet vil afsluttende afholde en konference på baggrund af resultaterne i den publicerede rapport/whitepaper med forventet international deltagelse af eksperter i et review panel.

5. Formulering af konkrete projektmål

Der vil blive tilstræbt at udvikle fælles:

- metoder og (om muligt) standarder for indsamling af data (normalisering, berigelse og processering)
- etablering af workflows
- opbevaring af data (teknisk database infrastruktur)
- udstilling og visualisering af data i OA indikatoren
- aggregering af data (gylden, hybrid og grøn) ift. institutioners samlede Total Cost of Publication (TCP) til anvendelse som datagrundlag i både lokale og nationale konsortie licensforhandlinger samt institutioners Open Access praksis.
- strategi for hvordan hybride publikationer refunderes (hvis genstand for double dipping) indtil nye forretningsmodeller opstår
- model for at få apc-data fra forlagene, især på gældende institutionsaftaler
- beregning på administrative omkostninger ved gennemsnitlig udgift (tid) ved grøn OA (flere institutioner er i gang med disse beregninger ved central forskningsregistrering)

6. Redegørelse for, hvorledes målopfølgningen dokumenteres

Der vil løbende blive dokumenteret fremskridt på projektets målopfølgning via projektes wiki-site samt udstillet åbne udgiftsdata på en teknisk platform, som projektet skal nå til enighed om. Desuden er ambitionen, at projektet skal være i stand til at levere data ind i OA indikatoren i et format, der kan berige den nationale monitorering af Open Access med mulighed for visualisering af forskellige typer af OA og afledte publiceringsomkostninger. Projektet skal i sin afrapportering desuden levere anbefaling til teknisk videreførelse og drift af opbygget database over de indsamlede publiceringsudgifter og aktivt i projektførelsen tage stilling til, hvem der kunne være interessenter.

7. Beskrivelse af hvordan projektet løser en problemstilling, der berører større dele af fag-, forsknings- og uddannelsessektoren? Hvordan har projektet haft en effekt på/for sektoren som helhed efter afslutning?

Nationalt overblik over publiceringsudgifter til Open Access kan:

- rationalisere informationsforsyningens økonomiske omkostninger ved at identificere hybride publikationer og mulig double dipping problematikker og anspore til overvejsler om balancen mellem licenser og publiceringsudgifter for deltagende institutioner
- være med til at få etableret velfungerende workflows for dataindsamling, der ikke er personafhængige og som gør data sammenlignelige
- lægge pres på forlagene til udlevering af de nødvendige metadata, som de har.

Effekten af nærværende projekt er etableringen af en national samlet database-infrastruktur og workflows til at monitorere udgiftsdata og typer af OA publikationer, der kan skabe evidens for det nationale strategiske arbejde med af at nå i mål med den danske Open Access strategi.

8. Beskrivelse af aftale med samarbejdspartnere og andre aktører

Der vil aktivt og er i et vist omfang allerede blevet afsøgt samarbejdspartnere i eksisterende og tilsvarende internationale projekter (se afsnit 10) samt videns -og erfaringsudvekslet med henblik på at udvikle best practices og sammenlignelige data til gavn for øget international OA samt de nationale mål i OA strategien i Danmark. Desuden tænkes eksterne partnere, som IT-specialister og bibliometrikere at kunne indgå som sparrende aktører i projektet til sikring og opbygning af egnet infrastruktur, der muliggør at data kan bearbejdes efter bibliometriske standarder til måling og monitorering af kvantitative publikationsoutput og økonomiske udgiftsdata.

9. Redegørelse for kompetencer til at gennemføre projektet

Forskningsregistrering, licens, bibliometri, metadata, dataanalyse, Open Access publicering og IT-udvikling (digital infrastruktur). Der vil være kompetenceudvikling for nogle af projektets deltagere i form af Open Access analyse (bibliometri, dataudtræk, metadata og API håndtering) samt ved anvendelse af open source værktøjer som open refine, github og datavisualisering (formidling), samt i kollaborative kommunikations -og dokumentationsværktøjer (wiki/confluence, Slack, Google produkter o.lign.)

10. Har andre nationalt eller internationalt arbejdet med samme emne og i givet fald, hvad er sammenhængen med nærværende projekt?

- Nationalt har der ikke været et tilsvarende projekt, men fokus på området ved en minikonference afholdt med støtte fra DEFF i november 2015 (<http://rauli.cbs.dk/index.php/revy/article/view/4974/5404>)
- OpenAPc projekt i Tyskland: <https://github.com/OpenAPC/openapc-de/blob/master/README.md>
- JiscMonitor i UK: <https://www.jisc-collections.ac.uk/Jisc-Monitor/APC-data-collection/>
- Pilot i Sverige: OpenAPC-SE: <https://github.com/Kungbib/openapc-se/wiki>
- Desuden afholdes der i nov 2016 en Knowledge Exchange workshop: '*Monitoring of OA publication and costs*', hvor flere af ovenstående internationale projekter samt nærværende projektansøgnings institutioner også deltager. Resultaterne af workshoppen vil indgå som forberedende arbejde til projektets kick-off i begyndelsen af 2017.

- Desuden vil der og er der blevet etableret samarbejdsflader med førende projekter og nøglepersoner i Tyskland, England og Sverige omkring initiativer til at aggregere data på tværs af lande.
-

11. Hvilken målgruppe vil få gavn af projektet, og er der evt. en sekundær målgruppe?

De danske universiteter vil kunne drage nytte af det fulde overblik over hvor mange penge der bruges på APC udgifter og få et fuldstændigt overblik over omfanget af gylden og hybrid OA publicering (med APC betaling). Udover den lokale nytteværdi vil universitetssektoren samlet set få et ensartet, gennemsigtigt, og ikke mindst sammenligneligt datagrundlag.

Sekundært vil DEFF i forhandlingssammenhæng kunne drage nytte af især data på gyldne og hybride APC betalinger for de danske universiteter.

Derudover vil en ambition om en fuldstændig kortlægning også gavne FI i forbindelse med arbejdet med den Nationale Open Access Strategi. OA indikatoren kortlægger pt. ikke omfanget af gylden og hybrid Open Access publikationer og det burde være af interesse for FI, ligesom at få dokumenteret omfanget af APC betalinger og andre publiceringsudgifter samt administrative omkostninger ved grøn OA, når nu Danmark har valgt den grønne vej til Open Access i den nationale strategi.

12. Beskrivelse af kommunikationsplan: Hvordan skal resultaterne af projektet formidles og til hvem?

Samarbejdsplatformen Confluence (Wiki) vil blive anvendt som kommunikations- og dokumentationsplatform, ligesom der løbende vil blive publiceret data fra projektet i en egnet infrastruktur. Desuden søges data årligt sampubliceret og visualiseret ved offentliggørelsen af den danske OA-indikator. Formidling vil ske på åbne platforme med fuld data transparens til gavn og af interesse for alle stakeholders i den danske forskningsverden, der er optagede af udviklingen i Open Access.

13. Har projektet en blivende effekt? Hvordan sikres projektets leverancer i en driftsfase?

En blivende effekt sikres ved identifikation og udvikling af en best practice og/eller et standardiseret workflow, som kan indarbejdes lokalt på universiteterne og gå i drift efter projektets afslutning, hvis ønsket. Der vil være behov for, som minimum, at få gennemført en årlig opgørelse af publiceringsudgifter på danske universiteter for nationalt at kunne monitorere udviklingen, omfanget og økonomien i Open Access. Dette kan sikres gennem udstilling af data i en åben og egnet infrastruktur, som påtages ejerskab af en interessant ved aggregering af udgiftsdata, som det fx er tilfældet med OA indikatoren, som den på nuværende tidspunkt driftes.

14. Tidsplan

Tidsplan: OAM-DK		2017				2018				
Hovedfaser	Arbejdsspor	Institutioner	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Opstart	Projektplanlægning	KB/KUB	■							
A: Monitorering af national OA publiceringsøkologi og -økonomi	1. Kortlægning af lign. projekter, metoder, institutionelle aftaler, business modeller og funding flows	RUB, KB/KUB, SDUB		■						
	2. Dataindsamling; kilder, udtræk og konsolidering af indsamlingsmetode	DTUB, CBS, AUB, SDUB, RUB, KB/KUB, AUL		■						
	3. Etablering af workflow (best practice)	DTUB, CBS, AUB, SDUB, RUB, KB/KUB,			■					
	4. Beregning på omfang af gylden, hybrid og grøn OA samt afledte udgifter (apc)	DTUB, CBS, AUB, SDUB, KB/KUB, AUL					■			
	5. Implementering af databeregninger i infrastruktur samt udstilling/visualisering i OA indikator tal for 2016	DTUB, DTU, KB/KUB						■		
	6. Hackathon/datasprint på datasæt - m. involvering af eksterne partnere: fx. OKNF-DK	DTUB, KB/KUB								■
B: Identifikation og udvikling af best practice for APC administration	1. Lokal praksis på universiteterne	DTUB, CBS, AUB, SDUB, RUB, KB/KUB, AUL	■							
	2. Undersøgelse af central apc-administration, invoice systemer m.m.	DTUB, CBS, AUB, SDUB, KB/KUB, AUL		■						
	3. Udvikle anbefaling til national best practice på baggrund af institutionernes behov	DTUB, KB/KUB, AUL, SDUB			■					
Afslutning	1. Publicering af rapport/white paper	KB/KUB								■
	2. Planlægning og afholdelse af konference	KB/KUB								■